

عنوان مقاله:

فرگشت تاریخی- اعتقادی واژه «حب» از ادبیات عصر جاهلی تا آموزه های عرفان اسلامی

محل انتشار:

فصلنامه عرفان اسلامی، دوره 15، شماره 58 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسندگان:

مهدی شفائی - دکترای زبان و ادبیات عربی، مدرس دانشگاه فرهنگیان، پردیس علامه امینی تبریز

محمد صالح شریف عسکری - دانشیار گروه زبان و ادبیات عربی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه خوارزمی

محمد علی ربی پور - استادیار گروه علوم قرآن و حدیث، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.

خلاصه مقاله:

بحث و تحقیق درباره محتوا و ساختارهای لفظی و معنوی قرآن کریم از نخستین رویکردهای علما و اندیشمندان مسلمان در تاریخ اسلام محسوب می شود؛ اهمیت این رویکردها تا بحدی است که درک زمینه ها و ویژگی های لفظی و بلاغی قرآن کریم را بستری برای فهم درست و صحیح اندیشه های وحیانی می دانند. محور همنشینی واژه «حب» در هنجارهای ادبی- اجتماعی جامعه جاهلی، منحصر به عرائس شعری، محبوبه های شاعران و ابطال، و آثار مسکن و کاشانه و دیار آنها محدود می شد و مفاهیم والا و چالش برانگیز اعتقادی، مدنظر نبود اما در رهیافت های معناشناختی قرآن کریم، حوزه معنایی «حب» رنگ اعتقادی- اسلامی به خود گرفت و نظام دلالتی آن، از حب و عشق زمینی، به حب الهی و محبت چندسویه و متعالی خدا- انسان تغییر جهت داد. نتایج پژوهش حاضر نشان می دهد تغییر گفتمان جاهلی به اسلام و عرفان اسلامی، سبب شد بساطت و مادی گری عرب جاهلی، جای خود را به تامل در حیات و هستی بدهد و انسان مسلمان، با تکیه بر تعلیمات اسلامی و تاکید بر اصالت تعبیر و معانی قرآنی، نگاه فرامادی خود را به موضوع حب و محبت نیز منعطف سازد چنانکه التذاذ صرف مادی در عصر جاهلی، در پرتو آموزه های قرآنی، به تعبیری همچون «ایثار»، «ود»، «صفای مودت»، «ترجیح دادن» و... تحول پیدا کرد.

کلمات کلیدی:

قرآن کریم، معناشناسی، حب، ادب جاهلی، عرفان اسلامی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1311445>

